

Observație:

Uneori, mai ales în poezia populară apar subiecte exprimate prin substantive din aceeași rădăcină cu verbul.

sau din aceeași sferă semantică cu vb.:

Norii fulgerau

Acest tip de subiect se numește subiect intern.

2) Lipsa subiectului:

a) verbe unipersonale prin formă în impersonale prin conținut care se referă la fenomene ale naturii în care nu există subiect: a ninge, a ploua, a tuna, a fulgera.

Predicatul

1. Def. = parte princip de prop. care atribuie subiectului o acțiune, o stare sau o însușire.

2. Întrebări

a) Ce face S?

ce se spune despre S?

b) Cine este? Ce este? Cum este S?

Ex a) El ^{P.V.} a plecat la școală.

b) ^{P.N.} Micușor este elev.

3. Clarificare:

a) Predicatul verbal - predicatul care ne arată ce face subiectul sau ce se spune despre acesta.

Se exprimă prin: 1) vb. predicativ la un mod personal indiferent de diateză.

Eu am înțeles lecția.

Noi ne îndreptăm spre școală.

diateză pasivă
P.V.

Tata a fost amintat de către zeful lui;

2) locuțiune verbală la un mod personal.

El a luat-o la smântână

Vântul a luat la odi țigări

149
Mama mi dă cu paterea.

El se dădea în mânt după filme bune.

3) Interjecții cu val. predicativă (care țin locul unui vb. predicativ)

Pupăza zbură pe o dușcheană.

Atunci eu trosc o palmă.

Haide la școală.

4) Adverbele predicative = conținut o categ. aparte, multe dintre cercetători le consideră predicate adverbiale.

Adv. de tipul: sigur, desigur, posibil, firesc, poate... urmate de o propoziție subiectivă funcționează ca multe predicate.

Posibil		<u>venim</u>	<u>mai</u>	<u>în</u>	<u>seară</u>		subiectivă
Probabil		<u>ca</u>	<u>se</u>	<u>vor</u>	<u>căsători</u>		subiectivă

Tot la această categorie intră și: fără îndoială, cu siguranță (adv. predicative)

Cu siguranță | cu mai mare vom pleca în vacanță.

Obs: aceste adv. pot funcționa și ca multe circumstanțiale de mod exprimate prin adv.

de mod, vorbea, fără a fi predicative.
desigur, despre mine.
ei.

Adv. de mod

desigur cu vorba despre mine.

(b) Predicatul nominal:

— este un predicat compus care-mi arată „cine este”, „ce este” sau „cum este” subiectul.

Este compus din: 1) vb. copulativ

PN.

2) nume predicativ

Sanda este sora mea (cine este)

Sanda este medic (ce este)

Sanda este birtă (cum este)

HP

Verbul copulativ funcționează ca un instrument gramatical și conținutul lui semantic a dobândit foarte tare în de aceea el are nevoie de un nume predicativ care să-i întregască înțelesul. Cele mai frecvente verbe copulative în lb. rom. sunt:

Verbul	Predicat verbal	Predicat nominal
	vb. predicativ	vb. copulativ
1) a deveni	—	El <u>devine</u> medic
2) a părea	—	El <u>pare</u> prost
3) a fi	El <u>este</u> în clasă.	El <u>este</u> medic
4) a ieși	El <u>iese</u> pe ușă.	El <u>iese</u> medic
5) a ajunge	El <u>ajunge</u> la Ploiești	El <u>ajunge</u> medic
6) a rămâne	El <u>rămâne</u> acasă	El <u>rămâne</u> repetent
7) a se face	Casa <u>se face</u> din lemn	El <u>se face</u> medic.
8) a însemna	Ciobanul <u>însemnează</u> oile.	El <u>însemnează</u> totul pt. mine

9) a se afla (El se află judecător la tribunal)

α se găsi

a constitui : El s-a constituit parte civilă în acest proces

a se preface. El a constituit o societate ... → Pred. verbal

PROBA: pt. a se afla dacă este P.N. substituim cu vb. a deveni

NUME PREDICATIV: se exprimă prin:

a) subst. comun sau propriu

Sanda este elevă.

București este capitala țării

Cartea este a elevului.

b) Pronume.

Cartea este a sa.

c) adjectiv.

Sorin este vesel.

d) numeral: cat N

El a ieșit al treilea din clasă.

e) Vb. la infinitiv sau supin.

Datoria lui este de a învăța.

Femea este de corinț.

f) adverb

Ea este de aici.

Painea este de astăzi.

g) interjecții

Cu o așa sefă era vai de el!

↓ u-are ca

Acordul predicatului cu subiectul

1. Predic. vb. în vb. copulativ se acordă în pers și în nr.

Andrei se întorcea de la școală.

Andrei și Sandu se întorceau.

Sandru este elev

Andrei și Sandu sunt elevi.

— dacă predic. verbal este exprimat printr-un verb la diateza pasivă, acordul se face în gen, nr și caz.

Fetele sunt atrase de lucrurile frumoase.

Acordul în persoană:

a) Când subiectul exprimă o colectivitate cu care se solidarizează în vorbitorul se face acordul cu pers I pl, II pl.

Am ajuns la gară, toți pasagerii ne dăruieș.

Toți locatarii vă mutată de aici.

b) Se face acordul cu pers. a III-a când o subordonată atributivă determină numele predicativ din regenta și accentuează calitatea acestuia.

Sunt un om care iubesc adevărul.

c) Când subiectul este multiplex, format din pronume la diferite persoane — pers I are preponderență asupra celorlalte pers.

— pers a II-a are preponderență asupra pers a III-a

Eu, tu și el lucrăm împreună.

Eu în el ne ghim din drum.

Acordul în nr.

a) Când subiectul este multiplos prin coordonare copulativă acordul se face cu pluralul.

Cău, oile în animalele erau în grajduri.

b) Când coordonarea este disjunctivă acordul se face cu singularul.

Mama sau sora mea va veni mâine.

c) Numele predicativ poate fi la alt nr. decât subiectul. În acest caz vb. copulativ se acordă în nr. cu subiectul.

Gospodăria era numai morile de molet în cōrēmofi.

Acordul în gen

Regula generală este aceea că masculinul are preponderanță.

Pereteii în gardul sunt văruți.

Apparente excepții de la regula acordului:

a) Acordul prin atracție = apare când subiectul este la alt nr. decât numele predicativ în atunc verbul se acordă cu cuvântul care este mai aproape de el.

Zece mii de lei este o sumă (INCORECT)

Zece mii de lei sunt o sumă (CORECT)

b) Dacă subiectul multiplos este așezat după predicat funcționează acordul prin atracție:

Era odată o babă în un mas, (INCORECT)

Erau odată o babă în un mas, (CORECT)